

פרשת וַיְחִי

וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל-בְּנָיו וַיֹּאמֶר הֲאֶסְפוּ וְאֶגִּידָה לָכֶם אֵת אֲשֶׁר-יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים. הֲקִבְצוּ וְשָׁמְעוּ בְּנֵי יַעֲקֹב וְשָׁמְעוּ אֶל-יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם

(בראשית מט פסוק א)

מה בפרשה? בתחילת פרשת ויחי משביע יעקב את יוסף כי כאשר ימות יקבור אותו בארץ כנען. יעקב מברך את בניו של יוסף אפרים ומנשה, בזמן הברכה משכל יעקב את ידיו ושם את ימינו על ראש אפרים האח הצעיר. יוסף תומך בידו כדי להזיז אותה לראש מנשה הבכור אך יעקב אומר כי הוא מודע לכך שבחר לשים את ימינו על ראש אפרים הצעיר וזאת משום שגם במקרה זה (כמו בסיפורי האחים האחרים שבספר בראשית) האח הצעיר יתעלה על הבכור.

בפרשה זו מכנס יעקב את כל בניו כדי לספר להם מה יקרה ב"אחריית הימים". את חלקם הוא מברך ולחלקם הוא מנבא עתיד פחות טוב. מדבריו של יעקב לבניו נגזרו הסמלים של כל אחד משנים עשר שבטי ישראל. לבסוף מבקש יעקב מבניו כי ידאגו שייקבר במערת המכפלה. לאחר מכן נאסף יעקב אל אבותיו. יוסף דואג למימוש שבועתו וכל בית יעקב עולים לארץ כנען לקבור את יעקב ואז חוזרים למצרים.

האחים פוחדים שלאחר מות יעקב ינקום בהם יוסף על מה שעשו לו בילדותו. יוסף מרגיע אותם ומבטיח כי ימשיך לדאוג להם וכי אלוהים רוצה בטובתם ואף ידאג בעתיד שיחזרו לארצם ברכוש רב. יוסף מבקש לפני מותו שידאגו לקחת את עצמותיו איתם כאשר הם חוזרים לארץ שהבטיח אלוהים לאברהם יצחק וליעקב. ספר בראשית מסתיים עם מותו של יוסף.

הצעה ליצירה הסמל שלי

מהם הדברים שמייוחדים רק לי?
נאסוף אותם וניצור סמל אישי

חומרים

- מגזינים ישנים*
- דבק
- מספרים
- טושים
- מדבקות בצורות וצבעים שונים (אפשרי)
- סרט מתנה דק
- מחורר

* (אפשר גם להדפיס תמונות של דברים שמאפיינים אותי או שאהובים עלי מ-google תמונות)

תהליך היצירה

- מסתכלים במגזינים או באינטרנט ומחפשים תמונות של דברים שמאפיינים אותי, גוזרים את התמונות.
- גוזרים דף בריסטול או סול נצנצים לעיגול (בגודל קצת יותר גדול מדיסק).
- מדביקים לעיגול את הדברים שבחרנו מתוך המגזינים ומקשטים כיד הדמיון. אפשר גם לצייר דברים שמאפיינים אותנו אם לא מצאנו תמונות.
- מחוררים את הסמל וקושרים סרט ליצירת שרשרת. עונדים את הסמל המיוחד שלנו.

הצעה לפעילות שיחות לשבת

- במה הייתם רוצים שההורים שלכם יברכו אתכם?
- באילו תכונות שלכם ההורים שלכם הכי גאים?
- אם היה למשפחתכם סמל מה הוא היה?
- ציירו סמל למשפחה

סיפור לשבת

הכמנו מספרים על אישה מיוחדת והכמה שחיה חיי נצה, שמה היה סרח בת אשר. כאשר ירד יעקב למצרים הלכה עמו כל משפחתו וביניהם הייתה גם סרח בת אשר. ארבע מאות שנה לאחר מכן כתוב בתורה שסרח בת אשר נכחה ביציאת מצרים. איך זה ייתכן? חז"ל מספרים שהיא הייתה בת אלמוות. כשהגיע הזמן לעזוב את מצרים נזכר משה בהבטחה חשובה שהובטחה לפני שנים רבות מאוד: ההבטחה להחזיר את עצמותיו של יוסף לארץ כנען.

אך כיצד יידע משה היכן קבורות עצמותיו של יוסף? הרי עבר זמן כה רב! חשב משה וניסה למצוא עצה. לפתע נזכר בסיפור שסיפרה לו אמו יוכבד, על אישה ושמה סרח. יוכבד סיפרה שסרח המכשפה חייה עוד בתקופתם של יעקב ויוסף. משה לא היה בטוח אם להאמין לסיפור המוזר של אמו, אבל הוא כל כך רצה לקיים את ההבטחה ליוסף... הלך משה וחיפש את סרח בת אשר. שאל את בני ישראל המתכוננים לעזוב את מצרים:

"האם ראיתם את סרח בת אשר? האם תדעו להגיד היכן היא גרה?" כולם היו מאוד עסוקים אך בסוף מצא איש זקן שחשב שפעם פגש מכשפה ביער שקראו לה סרח. הזקן תיאר את בית המכשפה ביער וסיפר למשה כיצד למצוא אותו. משה חיפש בין העצים במעמקי היער, סייר בשבילים נידחים ולבסוף מצא בקתה רעועה בקרחת היער.

משה קצת חשש אך דפק בדלת, לאחר מספר רגעים פתחה את הדלת אישה צעירה ויפת מראה. משה התפלא, אולי התבלבל בכתובת? הוא שאל את האישה הצעירה "האם גרה פה אישה בשם סרח בת אשר?" האישה אמרה "אני סרח בת אשר."

"לא יכול להיות..." אמר משה. "סרח זקנה מאוד, היא בת לפחות ארבע מאות שנה, את אפילו לא בת ארבעים שנה!"

"אל תסתכל בקנקן, אלא במה שיש בו" אמרה לו סרח. "אולי אוכל לעזור לך?"

משה היסס אך לא היה לו מה להפסיד. "אני צריך לדעת היכן קבורות עצמותיו של יוסף."

"אההה..." אמרה סרח "קיוויתי שיום אחד ידפקו על דלתי וישאלו אותי את השאלה הזו"

לקחה סרח את מקלה הארוך והובילה את משה דרך היער אל שפת הנילוס, הנהר הגדול במצרים.

"הנה כאן" הצביעה סרח על המים "המצרים חשבו שעצמותיו של יוסף יביאו ברכה לנהר ולכן הכינו לו ארון ממתכת והשקיעו אותו כאן."

"יוסף, יוסף!" צעק משה "הגיעה שעת הגאולה שהבטיח אלוהים לעם ישראל, אנו עוזבים את מצרים ורוצים לקיים את הבטחתנו לך. אם אתה רוצה לבוא איתנו כדאי שתצוף מייד ותראה את עצמך."

הפלא ופלא! מייד צף ארונו של יוסף ועלה על פני המים ומשה לקח אותו עמו.

סרח לא התפלאה בכלל, הרי גם לה היו כוחות מיוחדים. שנים רבות לאחר מכן כשראתה את אלישע תלמידו של אליהו הנביא מציף ברזל בתוך הנהר, היא לא התפלאה כמו כולם שהברזל צף במים. סרח ידעה שהוא למד זאת מאליהו הנביא שלמד זאת ממשה רבנו שהציף את ארונו של יוסף במימי הנילוס.

המדרש עליו מבוססת האגדה: תלמוד בבלי מסכת סוטה דף יג עמוד א

מי לנו גדול מיוסף כו'. ת"ר: בא וראה כמה חביבות מצות על משה רבינו, שכל ישראל כולן נתעסקו בביזה והוא נתעסק במצות, שנאמר: (משלי י) חכם לב יקח מצות וגו'. ומנין היה יודע משה רבינו היכן יוסף קבור? אמרו: סרח בת אשר נשתיירה מאותו הדור, הלך משה אצלה, אמר לה: כלום את יודעת היכן יוסף קבור? אמרה לו: ארון של מתכת עשו לו מצרים וקבעוהו בנילוס הנהר, כדי שיתברכו מימיו. הלך משה ועמד על שפת נילוס, אמר לו: יוסף, יוסף, הגיע העת שנשבע הקב"ה שאני גואל אתכם, והגיעה השבועה שהשבעת את ישראל, אם אתה מראה עצמך - מוטב, אם לאו - הרי אנו מנוקין משבועתך, מיד צף ארונו של יוסף. ואל תתמה היאך ברזל צף שהרי כתיב: (מלכים ב' ו) ויהי האחד מפיל הקורה ואת הברזל נפל אל המים וגו' אהה אדוני והוא שאול ויאמר איש האלהים אנה נפל ויראהו את המקום ויקצב עץ וישלך שמה ויצף הברזל, והלא דברים ק"ו: ומה אלישע תלמידו של אליהו ואלהו תלמידו של משה - צף ברזל מפניו, מפני משה רבינו - על אחת כמה וכמה. רבי נתן אומר: בקברניט של מלכים היה קבור, הלך משה ועמד על קברניט של מלכים, אמר: יוסף, הגיע עת שנשבע הקב"ה שאני גואל אתכם, והגיעה שבועה שהשבעת את ישראל, אם אתה מראה עצמך - מוטב, ואם לאו - הרי אנו מנוקין משבועתך, באותה שעה נזדעזע ארונו של יוסף, נטלו משה והביאו אצלו.

הבלוג של מיה

נולד במטרה להמשיך את המסורת היהודית של קריאה בפרשת השבוע, אשר הופכת את התורה לחלק מחיי היום יום שלנו ואת הטקסטים היהודיים העתיקים לרלבנטיים. בבלוג של מיה תוכלו למצוא פעילויות מגוונות העוסקות בפרשות השבוע, אשר יסייעו לכם להפוך את סיפורי התורה גם לחלק מעולמם של ילדים. מיה, בעלת תואר ראשון בחינוך ובמקרא ורכזת החינוך לגיל הרך בקהילת בית דניאל בתל אביב וגם המקימה והמנהלת את זולזו, מרכז הורות ומשחיקה בבית דניאל. **צילומים: עומר גרייטמן**

לפרשות נוספות - www.reform.org.il לתגובות - info@reform.org.il